

Maria Montessori vorbește părinților

O selecție de articole de
Maria Montessori

Cu un cuvânt înainte de Paula Polk Lillard

Traducere din limba engleză
de Mădălina Duțescu

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2022

NOTA EDITORULUI

Maria Montessori nu a subestimat niciodată rolul părintelui, motiv pentru care a fost deschisă la ideea de a susține prelegeri speciale pentru părinți în timpul cursurilor și congreselor. Cu toate acestea, nu a avut niciodată timp să scrie o carte pentru părinți care să-i ajute să înțeleagă mai bine dezvoltarea copilului lor. Și atunci, și acum, există o mare nevoie a părinților de a fi cât mai bine informați despre dezvoltarea copilului și esența educației Montessori. Faptul că Arhivele pedagogice ale Mariei Montessori au oferit un set coerent de scurte scrieri adresate părinților a fost o întâmplare fericită.

Nu se cunosc multe despre aceste texte, cu excepția faptului că ele se potrivesc în mod clar aceleiași categorii, ca stil, conținut, lungime și ton: toate sunt adresate părinților și observăm o lejeritate de exprimare care nu se regăsește de obicei în opera Mariei Montessori. Din păcate, originalele în limba italiană nu au supraviețuit, dar în acest caz acest lucru nu contează prea mult, pentru că sună foarte coerent în engleză și – deși nu știm cine a fost traducătorul – el sau ea merită mulțumirile noastre deosebite pentru o muncă bine făcută.

Întrucât cel puțin unul dintre aceste articole a fost publicat în *The Saturday Review* în decembrie 1931, este posibil și chiar probabil ca toate să fi fost scrise în timpul celui de-al 17-lea Curs internațional de instruire Montessori din Londra, care a avut loc în toamna aceluiași an. Se pare că au fost folosite ca un fel de „aperitive” pentru a trezi interesul tinerilor părinți care încă delibereau ce tip de educație să aleagă pentru copiii lor.

Suntem mândri și bucuroși că putem umple o lacună din seria noastră Montessori odată cu publicarea acestui mic

volum în care Maria Montessori le oferă părinților o explicație introductivă a viziunii sale asupra educației.

Dorim să-i transmitem sincerele noastre mulțumiri Paulei Polk Lillard, autoare Montessori respectată la nivel internațional și co-fondatoare a școlii Forest Bluff, din Illinois, care a acceptat cu bunăvoință să scrie Cuvântul înainte al acestui volum. Nu numai că ne explică principiile de bază ale abordării Montessori asupra educației, dar ne descrie și tranziția ei de la profesoară de școală tradițională din sistemul public la mamă, profesor și formator Montessori.

Lynn Jessen, fiica Paulei Lillard, a oferit cu generozitate toate fotografiile color, cu amabilitatea școlii Forrest Bluff. Suntem recunoscători pentru contribuția ei.

Mulțumiri speciale Carolinei Montessori pentru munca depusă la acest proiect.

Alexander Mario Henny
Editor

CUVÂNT ÎNAINTE

Maria Montessori a scris articolele adunate în această micuță carte plină de cuvinte simple, dar foarte profunde, ca un fel de chemare pentru părinți să vină să vadă cu ochii lor rezultatele unei noi abordări a copiilor. De la începutul anilor 1900, atunci când și-a început prima dată activitatea cu copiii din Roma, a urmat o explozie de interes față de ideile și practicile sale educaționale. La începutul anilor 1930, în perioada în care erau scrise textele din această carte, școlile Montessori erau proliifice în toată Europa, în zone din Asia, în America de Nord și America de Sud, ba chiar și în Australia.

Cu toate acestea, descoperirile educaționale ale Mariei Montessori despre copii și despre capacitatea lor de a se forma singuri au fost atât de radicale, încât au existat din abundență concepții greșite despre aceste școli organizate în numele ei. Chiar și în zilele noastre, părinții au adesea această percepție greșită că școlile Montessori sunt niște locuri în care copiii sunt lăsați în voia lor, liberi să facă orice le place, incapabili să-și dezvolte autocontrolul și disciplina.

Și eu am fost exact un astfel de părinte la începutul anilor 1960 în Cincinnati, Ohio. În facultate am studiat pedagogia, apoi am fost învățătoare la clasa a doua la o școală primară din sistemul public. La momentul acela eram deja mama a patru copii sub șapte ani. Încurajată de o prietenă entuziastă, am citit o carte despre Montessori, ideile și practicile ei – o biografie concepută de colegul ei englez, E.M. Standing¹. Îmi amintesc clar faptul că la finalul acesteia am declarat: „Dar

¹E.M. Standing, *Maria Montessori: Her Life and Work* (n. trad.: Maria Montessori: viața și opera) (Londra: Hollis & Carter, 1957).

copiii nu sunt așa!” Apoi a avut loc un eveniment neprevăzut. Directorul școlii la care erau cei doi copii mai mari ai mei, o persoană pe care o respectam profund, m-a întrebat dacă vreau să devin asistentă la o clasă Montessori pe care abia o pregătea pentru școala respectivă. Pe parcursul primului an de funcționare, clasa urma să aibă șaisprezece copii de 3 și 4 ani, urmând să se extindă la o clasă completă de douăzeci și cinci de copii cu vârste cuprinse între 3 și 6 ani până în al doilea an de funcționare. Educatoarea principală urmasese cursul de pregătire Montessori în Franța înainte de cel de-al Doilea Război Mondial. Foarte recent, ea devenise educator la nivel preșcolar în Statele Unite, iar vara respectivă urma să meargă la Oklahoma City la un curs de consolidare în educația Montessori, curs acreditat de Association Montessori Internationale (AMI), ce are sediul principal în Amsterdam, Olanda. Am stabilit o întâlnire cu ea și am fost impresionată de experiența și instruirea sa, și astfel am acceptat propunerea directorului școlii.

Scepticismul meu inițial cu privire la abordarea Montessori față de copii s-a transformat treptat în uimire și admirație atunci când am putut urmări transformarea copiilor din toamnă până în primăvară în această nouă clasă Montessori. Acești copii care nu se puteau concentra, care păreau să nu știu cum să își ocupe timpul în niciun fel care să aibă un oarecare sens fără ajutor și îndrumare constantă din partea adulților, au devenit din ce în ce mai independenți, concentrați și încrezători în munca aleasă de ei înșiși. Cel mai extraordinar aspect era că acum erau relaxați și mulțumiți, drăguți unul cu celălalt, și era o adevărată bucurie să le fii alături. Atunci când era nevoie, ajutam copiii, dar în cea mai mare parte am putut pur și simplu să observ și să studiez fiecare copil și să iau notițe pe care mai târziu le împărtășeam și le discutam cu educatoarea principală.

În acel moment pentru mine dilema era: „De ce ideile și practicile Montessori fuseseră atât de greșit înțelese în ultima jumătate de secol? De ce numele ei nu fusese nici măcar menționat